

VĚSTNÍK

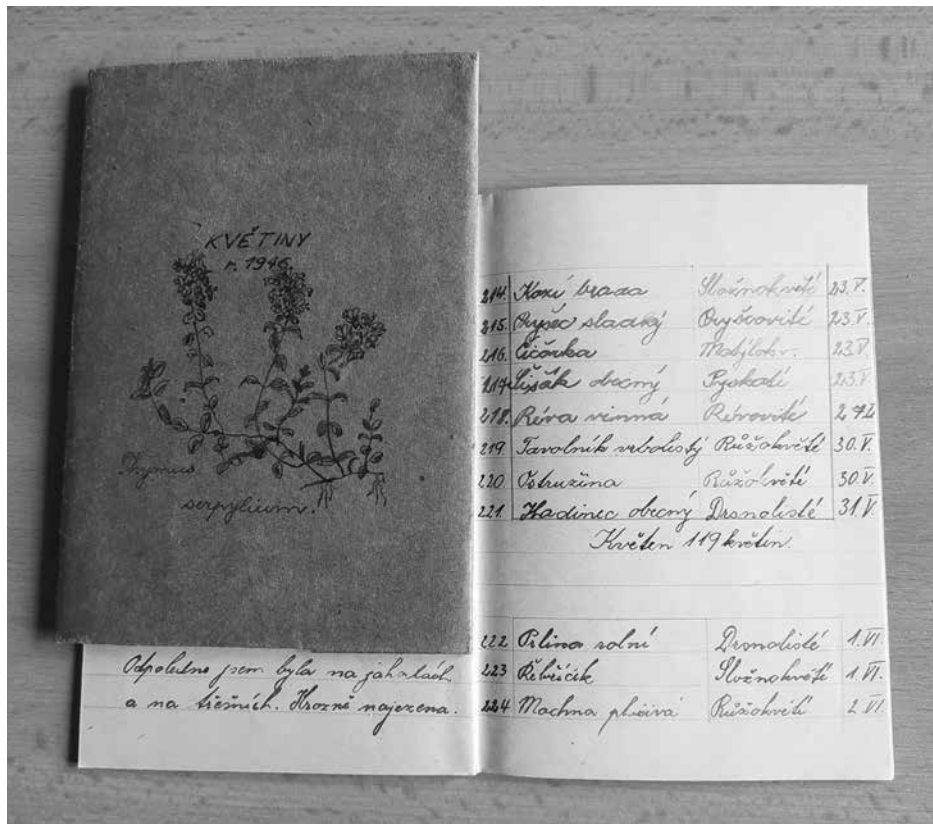
SPOLEČNOSTI ANNY PAMMROVÉ

Účastníci vzpomínkového setkání ve Žďarci 22. května 2022

75

červen 2022

Botanický deníček dospívající Milady Škárové, do kterého si zapisovala všechny květiny, které našla a určila ve svém okolí

Milí přátelé,

už dva roky začínáme úvodník odkazem na nepříznivou situaci kolem nás a nejinak je tomu nyní. Nečekaný hrůzný válečný konflikt na Ukrajině a s ním spojené strádání a utrpení tamních obyvatel nás citově zasahuje, boří léta budované jistoty a nutí nás hledat nová řešení i pro naše vlastní životy.

Anna Pammrová byla, jak všichni víme, vytrvalou hledačkou právě takových řešení, cest k radostnějšímu a svobodnějšímu bytí i v nesnadné situaci. Z jejích spisů, článků a dopisů jsme již dříve věděli hodně o myšlenkových předpokladech takového směřování, ale až dosud jen málo konkrétního o jejích plánech na vybudování komunity uplatňující reformní myšlenky v každodenním životě. S novými zjištěními, která byla poprvé uvedena na našem jarním klubovém setkání, se seznámíte v textu Heleny Pernicové a o širším kontextu doby se dozvíte z článku literárního vědce Radka Hylmara.

V květnu tohoto roku by se bývala dožila devadesáti let naše významná dlouholetá členka Milada Škárová a toto výročí jsme nechtěli opomenout. O vydařeném vzpomínkovém setkání ve Žďarci za přítomnosti její dcery a vnuků a o zasazení pamětního stromu píše Jana Koudelová.

Na stránky Věstníku se také vrací literární okénko Vlastimila Otáhala, který úspěšně překonal zdravotní obtíže a seznamuje nás nyní s básnickými počátky Františka Gellnera.

V závěru tohoto čísla se pak dočtete o nedávno uskutečněné výstavě Stanislava Bělíka v Počátkách a všimněte si rovněž kulturních tipů na léto.

Přeji Vám načerpání sil a optimismu do dnů podzimu a zimy.

Helena Pernicová

Anna Pammrová na cestě k obci nového žití

Helena Pernicová

Již několik let jsem na různých místech „pammrovských materiálů“ nacházela zmínky o plánu Anny Pammrové zakoupit nebo pronajmout někde zemědělský pozemek a hospodařit na něm se sobě spřízněnými lidmi. Tento záměr, odstěhovat se z planinky na Bobrůvkou, byl posilován ruchem a hlukem, který přinesla stavba Havlova letního obydlí v sousedství, ale důvodů bylo víc. O konkrétní podobě plánované „kolonie“ se ale nedařilo mnoho zjistit. Posun přinesla nedávno získaná korespondence s Cyrilem Höschlem a studie Radka Hylmara *Sebevědomá a souladná existence. Anna Pammrová v anarchistických časopisech (1912–1914)* a na těchto zdrojích je následující text především postaven.

V jednom z dopisů přítelkyni Pavle Moudré nacházíme v krátké větě „Žít jinak!“ souhrn toho, o co Anna usilovala. O vyzkoušení toho, co léta promýšlela, v reálném životě. Měl to být život svobodný – protože ho bude žít člověk vnitřně prožívající pocit svobody, a osvobozený – protože to bude život bez bezduché práce a nutnosti výdělků. První, ještě neurčité zmínky o jejím úmyslu se objevují již před rokem 1910, vrchol organizační aktivity pak spadá do let 1913 a 1914. V té době se seznámila s klatovským nakladatelem a nadšencem pro nové cesty Cyrilem Höschlem a jeho přáteli a konečně měla kolem sebe kroužek stejně smýšlejících lidí. Anně bylo v té době již přes padesát let a její noví soudruzi byli o generaci mladší, to však zjevně nebylo ani pro jednu ze stran překážkou. Ještě překvapivější pak je, že Pammrová byla tou osobou, která ostatním dodávala elán a byla příslovečným hnacím motorem celého podniku, svolávala schůzky (často neuskutečněné) a promýšlela detaily. O kolonii psala do časopisu *Vesna*, vysvětlovala a diskutovala se zájemci. Pammrová jistě věděla o podobných dobových reformních osadách (nebo plánech na jejich vybudování) a do

určité míry byla jimi inspirována. Zpočátku hovořila neurčitě o „matriarchální osadě“ nebo něčem „v duchu tolstojovců“, později byla konkrétnější.

Zásadní praktickou otázkou bylo získání pozemku a financování celého projektu. Anna uvažovala o několika místech a nakonec navrhovala zakoupení pozemku v okolí Moravského Krumlova, oblasti, kterou znala ze svého dětství. Höschla pak žádala o „*rekognosci po peněžních ústavech, kde by byli ochotni uzavřítí půjčku na hypotéku*“. Domnívala se, že pro věřitele nenastává žádné riziko, protože obděláváním cena půdy vzroste a obyvatelé osady budou moci půjčku splácet penězi, které budou získány výměnou za zemědělské přebytky a v také z příjmů získaných za pobyt letních hostů. Kromě toho uvažovala, že by v osadě mohly vyrůstat nemanželské děti z majetných kruhů. Šlo tedy podle ní pouze o shromáždění financí potřebných na první splátku půjčky, které měly být získány ze vstupních příspěvků členů komunity a bohatých podporovatelů. Podle všeho však právě v tomto bodě nastal zásadní problém. Lidé nadšení pro myšlenku kolonie byli chudí a ti bohatší jí nedůvěřovali. Navíc všude kolem byla válka a nejistota.

Velmi důležité byly pro Annu duchovní principy, na kterých měl být život v kolonii založen. Prvním z nich a východiskem byla „existence člověka založená na vědomé, přirozené mysli“. To znamená být sám sebou, mít nezávislé myšlení a autentický, nezprostředkovaný vztah k realitě. Takové uvědomění si sebe sama vede k osobnímu štěstí. Na to pak navazuje „soulad a harmonie s okolím“. Po napojení na svou podstatu člověk dokáže žít s druhými bez soupeření a konfliktů a je si vědom vzájemné souvislosti všeho živého (AP používá spojení „vědomí Všeživota“). Ohleduplný přístup k rostlinám a živočichům zároveň zpětně kladně působí na mysl člověka. Třetím duchovním principem kolonie byla myšlenka „zušlechťující práce“. Je-li práce účelná, smysluplná, svobodně vybraná a člověk je s ní identifikován, je zušlechťující. Anna v jednom z dopisů napsala: „*Koná-li*

se práce bez chvatu a spíše jako zábava než jako výdělek, přináší mnohem více užitku – vím to ze zkušenosti. Lidé mi prorokovali, že musím opustit svou samotu kvůli živobytí atd., a já přec vytrvala. Nelituji toho. Rozvinuly se přede mnou krásnější existenční možnosti, než jsem kdy očekávala.“

Anna se nenechávala odradit malým množstvím zájemců, protože ne všichni, kdo hledají lepší a radostnější život, jsou schopni ujít cestu k jeho realizaci. Mnozí jsou bojácní a „*jdou pohodlnou silnicí vyjetých návyků*“, jiní jsou netrpěliví, „*rozčilují se, že nelze do výše stoupat stejnou rychlostí jako sestupovat do nížiny*“, a jen nemnozí „*mají neochabující inspiraci, jdou cestou necestou, vytrvale stoupají do strmé výšky*“. Nakonec shrnuje: „*Sdružujeme se v nevelkou, ale ideovým zlatem a charakterní ryzostí spájenou organizaci praktických zlepšovatelů člověčí soustavy. Záměry naše nejsou nikterak nečasové a dají se zčásti hned provést. Neodlučujeme se od společnosti [...] Chceme žít podle daných zásad, nevyhnutelných k naléhavé proměně zevní i vnitřní.*“

To, že se osadu ani po několika letech snažení nepodařilo založit a uvést v život, nikterak neubírá na obsahu a důležitosti její myšlenky.

Z přednášky pro členy SAP konané 19. dubna 2022

K sociálním přesahům teosofie a okultismu

Radek Hylmar

Téma Anny Pammrové se v poslední době objevilo i v odborném časopise *Slovo a smysl*.¹ V jeho 37. čísle jsou otištěny dopisy Anny Pammrové Theodoru Lessingovi s komentářem Libuše Heczkové.² V témže čísle je publikovaný článek *Sebevědomá a souladná existence. Anna Pammrová v anarchistických časopisech (1912–1914)*³ o textech Pammrové pro anarchistické a ženské časopisy *Záduha*, *Mladý průkopník* a *Vesna* z doby těsně před první světovou válkou. Textů je celkem přes dvacet, některé jsou navíc dost dlouhé a vycházely na pokračování v několika číslech časopisů. Pammrová v nich upřesňovala svůj dlouhodobý pohled na svět a aplikovala ho na témata, která byla v těchto časopisech obvyklá: situace dělníků v kapitalismu, ideál práce, kritika militarismu nebo také kontrola porodnosti. Dokonce se v nich tato zapřísáhlá samotářka věnovala komunitnímu životu v připravované kolonii. Vytvořila v nich ideál svobodné obce založené na spiritualizaci všech činností a na kosmickém ženství, které daleko spíše vede k souladu s ostatními bytostmi, živočichy i rostlinami než mužská, tj. dobytelská vůle. Její články mají výrazný sociální a feministický přesah, přestože zdůrazňují duchovní prožívání světa i sebe. V období na přelomu 19. a 20. století nebyla taková kombinace neobvyklá. Řešení sociálních a genderových otázek v rámci teosofických nebo okultních učení lze najít po celé Evropě. Jen v rámci anarchismu existovalo mnoho pokusů

1 *Slovo a smysl* je časopis pro mezioborová bohemistická studia vydávaný Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy.

2 HEZKOVÁ, Libuše. Dopisy Antievy. *Slovo a smysl* [online]. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta Praha, 2021(37), 137–140 [cit. 2022-06-10]. ISSN 2336-6680. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/20.500.11956/170228>

3 HYL MAR, Radek. Sebevědomá a souladná existence. Anna Pammrová v anarchistických časopisech (1912–1914). *Slovo a smysl* [online]. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta Praha, 2021(37), 58–71 [cit. 2022-06-10]. ISSN 2336-6680. Dostupné z <http://hdl.handle.net/20.500.11956/170222>

o opuštění civilizace a založení autonomních obcí, založených na okultních naukách. Za všechny je možné jmenovat třeba kolonii Monte Verità ve Švýcarských Alpách nebo monisty z Friedrichshagenu u Berlína.

Genderový a v podstatě feministický přesah je možné sledovat v Teosofické společnosti. Byla založena roku 1875 v New Yorku a do konce století se stala globální organizací s dosahem po celé Evropě i v asijských zemích. Ženy v ní měly z mnoha důvodů významný vliv, a to jak ve vedoucích pozicích, tak v ideovém směřování. I v počtu členů byly ženy hojně zastoupeny. Společnost jako instituce i teosofie jako taková byla alternativou k patriarchálnímu křesťanství. Společnost neměla pravidla, která by ženám zabraňovala zastávat vedoucí pozice, ani v teologickém smyslu tu nebyly překážky rovnosti mužů a žen. Přestože hlavní ideový proud Společnosti nenabízel žádný skutečně feministický program, uchýlovalo se k ní stále více osobností, které byly aktivní v ženském hnutí. V rámci okultních diskusí se probíraly genderové otázky nebo problémy sociálního uspořádání. Teosofie má feministický nebo obecně společenský přesah tam, kde se zabývá vztahy ženského a mužského elementu, klade si otázky, proč vůbec mužský a ženský princip existuje, jaký má smysl a jak se soudobé podmanění žen vztahuje k duchovnímu vývoji světa. Mezi nejznámější ženské osobnosti patřila ruská šlechtična Helena Petrovna Blavatská, duchovní zakladatelka Společnosti, Annie Besant, od roku 1907 prezidentka Společnosti, Katherine Tingley, americká sociální reformátorka, zakladatelka komunity Lomaland zaměřené mimo jiné na sociální aplikaci teosofie, nebo Angličanka Rosa Frances Swiney, i ta později založila vlastní společnost, tzv. League of Isis, nazvanou podle egyptské bohyně Isis, česky Eset.

Jiný překryv duchovních a sociálních otázek probíhal ve Francii. Na konci 19. století se zde vytvořila skupina okultně zaměřených aktivistů

a teoretiků. Prosazovali alternativy k tomu, co považovali za materialistický nebo ateistický proud socialismu. Navazovali na významné proudy minulosti, fourierismus a saint-simonismus, tedy školy, které s okultismem také pracovaly. Mezi příslušníky tohoto opozičního socialismu z přelomu století patřili např. Papus (vl. jménem Gérard Encausse, 1865–1916), Stanislas de Guaita (1861–1897), Alexandre Saint-Yves, d'Alveydre (1842–1909) ad. Studovali socialistická učení z doby před rokem 1848 a brali si z nich jednak kritiku materialismu, ateismu nebo egoismu, a zároveň se jimi inspirovali k definicím nového sociálního řádu. Ten má být založen na tzv. „synarchii“, univerzálním propojení všech se všemi v duchovním smyslu a syntéze všech lidských znalostí. Kromě této základní myšlenky lze sledovat další. Např. kritika církve byla vždy vděčným tématem jak ze strany socialismu, tak okultismu. Byl tu třeba starý motiv Krista jako prvního skutečného socialisty. Církev jeho učení nejprve šířila správně, ale během staletí zdegenerovala a původní myšlenka přežila jen v ezoterické formě. Měla by být obnovena k vytvoření ideálního sociálního pořádku.

Pammrová by se nenechala zařadit k Teosofické společnosti ani k okultním socialistům, stejně jako nepatřila mezi anarchisty. Nicméně svými texty o dělnické práci, ženské racionalitě nebo duchovním založení svobodné obce se k podobným proudům evropského myšlení ideově řadila.

Literatura

ELLWOOD, Robert – WESSINGER, Catherine. The Feminism of „Universal Brotherhood“: Women in the Theosophical Movement. In: Wessinger, Catherine (ed.): *Women's Leadership in Marginal Religions: Explorations outside the Mainstream*, s. 68–87. Urbana – Chicago: University of Illinois Press, 1993.

STRUBE, Julian. Occultist Identity Formations Between Theosophy and Socialism in fin-de-siecle France. In: *Numen* 64, 2017, č. 5–6, s. 568–595.

Vzpomínka na Miladu Škárovou ve Žďárci

Jana Koudelová

Dovolím si nazvat Miladu přízviskem „naše Milada Škárová“, neboť ona byla jednou z organických součástí pohánějících motor Společnosti Anny Pammrové – stejně jako se sama cítila být součástí života ve Žďárci a na Tišnovsku, ve svém skautském i přátelském Brně, stejně tak byla i součástí myšlenkového světa Anny Pammrové.

V neděli 22. května jsme se sešli v blízkosti bývalé žďárecké školy a kostela, abychom se s Miladou znovu potkali a rozšířili své vzpomínání na ni o nové podněty. Přítomnost členů SAP byla velkou měrou obohacena Miladinou rodinou, jak biologickou, tak skautskou. Letos v květnu uplynulo 90 let od Miladina narození zde na Tišnovsku, kam se v posledním čtvrtstoletí tak ráda vracela. Kořeny rodiny Škárových byly vrstlé v Senticích a učitelským působením se její rodiče dostali v roce 1934 do Žďárce, kde její otec byl řídícím obecné školy a učitelem měšťanky, maminka se věnovala dětem a hospodářství a později též učila. Oba se začlenili do veřejného i kulturního života obce a podíleli se na jejím zvelebení. Miladě v té době byly dva roky a ocitla se, jak sama říkávala, ve svém pozemském ráji. Ve Žďárci rodina pobývala celých dlouhých třináct let, po dobu, jež je tak důležitá pro životní nastavení dětí. Milada, jak jsme mohli vyslechnout z četby dcery Míši z jejich žďáreckých deníčků, zde získala velký cit pro dění přírody, svou lásku k rostlinám, zvláště květinám a stromům, a cit pro souvislosti každodenního života na vesnici, který probíhal v souladu s cykly roku. Rovněž v něm přirozeně zaznívaly události ze života venkovanů snažících se využít každý dar země k obživě. Děti se staly součástí přírodních dějů, které mnohdy narušovaly to, co bychom dnes nazvali "plány dospělých" a učily se přijímat tato zastavení

v činnostech s úctou a výzvou k nápadům, jak jednoduše obohatit prostou realitu. Možná proto se Milada později ztotožnila tak snadno s rebelskými ideami Anny P., která vnímala naše technologické výhody, kterými přírodu tak často balamutíme, jako cestu, která nevede k zářnému cíli.

Vzpomínáme-li na Miladu, je hezké si uvědomit její krásné písmo, kterým zdobila své knihy poznámkami po okrajích a doslova vyšívala svá novoroční přání pro svoje nejbližší, mezi které patřila i její pammrovská rodina. Mohli jsme mnohokrát číst i vnímat z pera i úst naší Milady Anni-
nu Modlitbu ke světlu. Začtěme se nyní do méně oblíbených, ale Miladou rovněž připomínaných slov: „Světlo hledáte? Kde lidskost se ptáte? Řekněte přece, jak se to stalo, že staré pravdy málo se dbalo, pramen že vyschl odvěkých krás? Jak se to stalo, řekněte jen, ve stroj že stočen, člověk zotročen, v pustém svém nitru plodí tu svár... Hleďte, zkuste, jak člověk vzrůsté!“

Miladino poselství nám by asi znělo takto: Každý musí začít u sebe, správným myšlením vlastní hlavou a také srdcem, místo papouškování frází, zachycených na sociálních sítích a zamontovávaných do volebních programů. Jak je nyní obzvlášť důležité zachytit svůj hlas srdce a následovat ho.

Když v říjnu roku 2018, ve svých 86 letech, Milada uzavřela svou životní pouť, objevila se za náhrobkem Anny Pammrové asi metrová rostlina mladého stromku, v které jsme rozpoznali paulovnií, strom, který široko daleko neroste a bývá vysazován v parcích nebo ve městech. Jak se semeno dostalo do hlíny u hrobu, se už nedovíme, ale jeho objevení můžeme chápat jako určité poselství – které nám předává svým dílem Anna Pammrová a jež v nás dále žije i díky Miladě Škárové. Je to poselství týkající se role ženy ve světě – její schopnosti dávat lásku, vést moudrým

slovem i předávat cit pro krásu svým potomkům. Paulovnie, nesoucí jméno nizozemské královny Anny Pavlovny, původem krásné a hrdé ruské velkokněžny, rozkvétá v květnu, ještě před vyrašením listů, a upoutává krásnými světle fialovými květy, které lákají včely. Med z nich se stává léčivou esencí, podobně jako později listy. Dřevo stromu má rezonanční vlastnosti a používá se ve své domovině na výrobu hudebních nástrojů.

Společnými rukama jsme zasadili nový mladý strom v bezpečné vzdálenosti za zdí hřbitova, v linii, kterou udává náhrobek Anny Pamrrové. Tím jsme vyjádřili úctu poselství, jež sděluje dobře rozpoznatelné symboly i ukrývá svá tajemství. Krásu dne, nádheru noci, v tebe se proměnil tento smělý strom.

Milada Škárová v mladých letech

Fotopříloha ze vzpomínkového setkání 22. 5. 2022

Michaela Jelenová, dcera M. Škárové, čte z deníku své maminky

Účastníci setkání nad deníky a alby M. Škárové

Na setkání byl hostem i hudebník a básník Jiří Nohel.

Sázení pamětního stromu na louce u hřbitova ve Žďárce

Básník František Gellner

Vlastimil Otáhal

Milí přátelé. Po zimním odmlčení přicházím na stránkách Věstníku opět za Vámi, abych Vás seznámil s básnickými počátky Františka Gellnera (1881–1914).

Byl nejen básník, povídkář, fejetonista, novinář. Byl také malíř a karikaturista. Tu druhou profesi můžeme dobře poznat i v jeho verších. Ty mají stejný rodokmen jako obrázky na stránkách nejrůznějších časopisů, především humoristických.

Gellnerův autoportrét

První lyrická knížka *Po nás ať přijde potopa* mu vyšla ve dvaceti letech. Vydal mu ji Stanislav Kostka Neumann. Druhá – *Radosti života* – o dvě léta později. Ostatní jeho tvorba, básnická i beletristická, vyšla posmrtně. Tedy po podzimu roku 1914. V tom roce zmizel beze stopy na ruské frontě v prvních dnech světové války. Vladimír Justl o něm píše: „Ze všech uměleckých druhů a vrstevníků [...] měl nejdále k literatuře, zato nejbliž k životu, který zvlášť intenzivně vdechoval v prvních letech nového století. Není v něm nic ze stylizovaného smutku [...], vládne tu ironické a útočné gesto posmívajícího se zpěváka.“

Mnohokrát ho našli z cynismu. Jeho kritici nebyli schopni, a ani zřejmě nechtěli pochopit, že básník vyzpívává bolestnou ironii, zklamání a skepsi, které vyvěřely ze zklamané a podvedené víry v revoluční ideály. Utekl proto z velkého světa do podsvětí šantánů V nich především naslouchal. Podařilo se mu odposlechnout hudbu a rytmus těch, kteří jako hledali v úniku osvobození. Milan Kundera řekl:

„Gellner byl nejautentičtějším plebejským hlasem těchto let; v jeho básních uvízla doba víc než v básních jiných autorů.“

Bylo tomu tak proto, že jako poeta měl vzácný smysl pro tak zvaný městský folklór, pro písně, kuplety, kramářské popěvky atd. Dokázal přenést do svých veršů maximum tehdejší reality. Skutečnost nazýval pravným jménem. Nebál se slov neobvyklých, vulgárních. Nebál se slovníku ulice, zakouřených šantánů. A tyto texty se do nich vrátily. Zpívaly se v předměstských hospodách, staly se součástí městského folklóru. To, co přišlo po prvních dvou Gellnerových knížkách, především *Nové verše*, je Gellner jiný. V brněnské redakci Lidových novin není bouřlivákem lokálů z prvních let století, píseň ulice umlká. Slyšíme tu již báseň.

Chtěl jsem Vás seznámit s básníkovými začátky, snad se mi to podařilo. O Gellnerovi jako vyzrálém básníku až někdy jindy.

XXIV

(Ze sbírky Radosti života)

Jednu věrnou duši potkal jsem v svém žití,
nedoved jsem její lásku oceniti.
Co mi dával život, vše mi bylo málo.
Moje věrná duše, co se s tebou stalo?

Rukama jsi nad svou hlavou zalomila,
hořce zaplakala a mne odsoudila,
želela jsi dne, kdy ohlédla ses po mně
na prohnílych schodech v starém tichém domě.

Na Dunaji vlny mají sílu dravou,
nad hlubokou tůň mrtvá těla plavou.
Srdce mé se chvěje, jako by se bálo.
Moje věrná duše, co se s tebou stalo?

Po nás ať přijde potopa

(Ze stejnojmenné sbírky)

Vy dobří hoši, co jste vyšli bořit
se vzdorem v srdcích, s pěstí sevřenou,
co lidstvu nové ráje chcete stvořit,
vám zpívám píseň na rozloučenou.

Můj vzdor se zchladil volnou sprchou času,
rez s pochvou srostl v meče rukojet'.
Brutální, zpěvnou, lehkovážnou chasu
v svém srdci jsem si zamiloval teď.

Mí přátelé se v sympoziích baví,
by zase zítra klesli do bídy.
Navečer z loží zvedajíce hlavy
se v duchu těší: Diem perdidí.

Se zbožnou úctou nelíbají holku,
je nevábí zjev plodných samiček.
V kavárnách nočních u politých stolků
jsou rytíři pochybných dámiček.

Mám za přátele marnotratné muže.
Z nás každý rád svou hřivnu zakopá.
My do svých vlasů vplétáme si růže,
a po nás což – ať přijde potopa!

VIII

(Ze sbírky Radosti života)

A přijde den, a růže vonět budou
těžce a omamně.

Nad duší pustou, vyprahlou a chudou
zapláče touha mně.

A přijde den, a luh se zazelená,
zpěv zazní do ticha.

A země jako roztoužená žena
smyslně zavzdychá.

A přijde den, a žár se mladým lidem
rozlije po lících.

A panny touhou rozrušeným klidem
zapláčou v ložnicích.

A přijde den, a růže zavonějí...

— Pověz mi, srdce mé,
v kterou poušť světa se svou beznadějí
se smutni skryjeme?

To je teď celá moudrost moje

*(Ze sbírky Po nás ať přijde
potopa)*

To je teď celá moudrost moje:
Milovat hlučnou vřavu boje,
za nocí vnikat do snů žen
a trochu býti zadlužen,
pískat si, jak mi zobák narost,
vínem si plašit z čela starost,
svůj život rychle utratit,
nic nezískat, nic neztratit.

Přednáška o Almě Křemenové ve Velkém Meziříčí

Naše spolupráce s Vlastivědnou a genealogickou společností ve Velkém Meziříčí v uplynulém období pokračovala dvěma přednáškami předsedkyně SAP Heleny Pernicové konanými v sále meziříčského kulturního domu Jupiter. Po podzimním celkovém seznámení s Annou Pammrovou byla další přednáška, uskutečněná 14. června 2022, věnovaná Annině neteři Almě Křemenové (1890–1970), jejíž život byl s Meziříčím velmi úzce propojen. Na přednášce byly přítomny také paní Jarmila Šimůnková (nar. 1943) a její sestra Věra Vrátilová (nar. 1946), které jsou praneťkami A. Křemenové a které se obě na svou tetu z dětství pamatují. Ve svém vyprávění obohatily naše poznání o další detaily a rodinné příběhy a zapůjčily nám i několik rodinných fotografií.

Po skončení přednášky jsme se společně s předsedkyní VGS a panem Křečkem vypravili k rodinnému hrobu Křemenových a vzpomněli i na Anninu sestru Eleonoru – zemřela 15. června 1945.

U hrobu rodiny Křemenových ve Velkém Meziříčí: zleva Helena Švecová, Jarmila Šimůnková, Helena Pernicová a Karel Křeček

Výstava Stanislava Bělíka v Počátkách

S velkou radostí přinášíme informaci, že v době od 9. května do 19. června 2022 si mohli občané města Počátky prohlédnout výstavu cyklu obrazů p. Bělíka Krajinou řeky Svratky.

Výstava, jejíž zahájení se pan Bělík v doprovodu syna Miloše osobně zúčastnil, se uskutečnila díky mimořádné iniciativě paní Miroslavy Hromasové, vedoucí Kulturního zařízení města Počátky. Podle vyprávění jedné z účastnic vernisáže mělo zahájení za účasti Mistra mimořádnou atmosféru a výstava se celkově setkala s velmi dobrým zájmem návštěvníků.

Pan Bělík je ve svých 102 letech nejstarším žijícím a vystavujícím malířem u nás a výstava pro něj byla jistě povzbuzením a osvěžením. Životního jubilea 100 let se v dubnu dožila i jeho manželka, paní Vlasta Bělíková. Oběma jim přejeme pevné zdraví.

Stanislav Bělík při zahájení své výstavy v Počátkách 9. května 2022

AKTUÁLNĚ

Nová literární mapa

Agilní Společnost Františka Bílka vydala letos na jaře s finanční podporou vodohospodářské společnosti ČEVAK již druhou specializovanou literární mapu. K jejímu spoluautorství byla přizvána i naše SAP. Po první mapě *Po stopách Františka Bílka na jihu Čech* se nová mapa *Vysočinou po stopách Otokara Březiny a Františka Bílka* zaměřuje širěji a na nám bližší oblast. V mapovém obsahu jsou označena místa spojená se životem obou přátel a také místa spojená se životem Jakuba Demla a Anny Pammrové, která mohou zájemci při svých cestách Vysočinou navštívit. Na druhé straně mapy pak zájemci najdou medailonky všech čtyř osobností a stručný popis zahrnutých míst. Připojena je i jejich lokalizace pomocí GPS souřadnic. Mapy budou postupně předány do informačních center v dané oblasti a pro zájemce budou k dispozici zdarma.

Literární mapy vydané Společností Františka Bílka

Výstava Jdu prachu samotou s průhledy do zahrad

V humpolecké galerii 8smička byla na konci června otevřena výstava s názvem *Jdu prachu samotou s průhledy do zahrad* a podtitulem *Reynek v dialogu*. Jejími kurátory jsou Martin Herold a Miloš Doležal. Autoři výstavy, která potrvá až do 25. září 2022, charakterizují takto: „*Náš návrat k dílu Bohuslava Reynka (grafik-básník-překladatel) kótuji dva základní tóny jeho tvorby a prožívání světa – úzkost a něha. Průhledy do Reynkova grafického a kreslířského díla, k jeho existenciálním tísňím a soucitným dotekům, se pokoušíme rozšířit o pohledy, dialogy a setkání s několika spřízněnými tvůrci – v rozpětí od generačních druhů po současné autory. Už za svého života nebyl Bohuslav Reynek zapadlým samotářem, ale důležitým soupeřem, který byl navázaný na aktuální francouzskou, německou a rakouskou tvorbu. S Bohuslavem Reynkem se v 8smičce setkává dvanáct tvůrců z různých světových stran – z Francie, Rakouska, Německa, Maďarska, Rumunska, Číny a pochopitelně z Čech.*“

Léto v Petrkově

Po celé léto je možné navštívit reynkovský zámek v Petrkově, který je nyní spravován Památkem národního písemnictví a je veřejnosti přístupný ve dny konání kulturních pořadů. Z programu na měsíc červenec upozorňujeme na premiéru divadelního představení o životě a díle ženy Bohuslava Reynka s názvem *Suzanne* v podání divadelního spolku Jedl (pátek 15. července v 16 hodin) a koncert skupiny Listověj (dříve Žalozpěv) se zhudebněnými verši básníků Vysočiny (pátek 29. července v 16 hodin).

*Medailonek malé Almy Pammrové
ze sbírek Muzea Otokara Březiny
v Jaroměřicích nad Rokytnou – jediná
známá fotografie dcery A. Pammrové*

Vydala Společnost Anny Pammrové z.s., Tišnov

**Redakce: Helena Pernicová
Fotografie: Eva Vodičková, Helena Pernicová,
Jakub Jelen a Dalibor Papoušek
Předtisková příprava: Hana Dohnálková**

**web: annapammrova.cz
helenapernicova@gmail.com**